

MAJANDUSAASTA ARUANNE

aruandeaasta algus: 01.01.2019

aruandeaasta lõpp: 31.12.2019

ärinimi: Aktsiaselts Datel

registrikood: 10324057

tänava/talu nimi, Endla tn 4
maja ja korteri number:

linn: Tallinn

maakond: Harju maakond

postisihnumber: 10142

telefon: +372 6263000

faks: +372 6263001

e-posti aadress: datel@datel.ee

veebilehe aadress: www.datel.ee

Sisukord

Tegevusaruanne	3
Raamatupidamise aastaaruanne	5
Bilanss	5
Kasumiaruanne	6
Rahavoogude aruanne	7
Omakapitali muutuste aruanne	8
Raamatupidamise aastaaruande lisad	9
Lisa 1 Arvestuspõhimõtted	9
Lisa 2 Raha	11
Lisa 3 Nõuded ja ettemaksed	12
Lisa 4 Nõuded ostjate vastu	13
Lisa 5 Varud	13
Lisa 6 Maksude ettemaksed ja maksuvõlad	13
Lisa 7 Investeeringud tütar- ja sidusettevõtjatesse	13
Lisa 8 Tütarettevõtjate aktsiad ja osad	14
Lisa 9 Sidusettevõtjate aktsiad ja osad	14
Lisa 10 Pikaajalised finantsinvesteeringud	15
Lisa 11 Muud nõuded	15
Lisa 12 Materiaalsed põhivarad	16
Lisa 13 Immateriaalsed põhivarad	17
Lisa 14 Kasutusrent	17
Lisa 15 Laenukohustised	18
Lisa 16 Võlad ja ettemaksed	19
Lisa 17 Tingimuslikud kohustised ja varad	19
Lisa 18 Sihtfinantseerimine	19
Lisa 19 Aktsiakapital	20
Lisa 20 Müügitulu	21
Lisa 21 Muud äritulud	21
Lisa 22 Turustuskulud	22
Lisa 23 Üldhalduskulud	22
Lisa 24 Tööjõukulud	23
Lisa 25 Muud ärikulud	23
Lisa 26 Kasum (kahjum) sidusettevõtjatelt	23
Lisa 27 Muud finantstulud ja -kulud	23
Lisa 28 Tulumaks	24
Lisa 29 Seotud osapooled	24
Lisa 30 Sündmused pärast aruandekuupäeva	25
Aruande allkirjad	26
Vandeauditiitori aruanne	27

Tegevusaruanne

AS Datel on asutatud 11. detsembril 1990. a ja on eesti kapitalil põhinev IKT-ettevõtte. Tänapäevaseks on ettevõtte orienteeritud nõudlikule kliendile, nii teenuste ja toodete kvaliteedi kui insener-tehnilise taseme poolest. Juba aastaid tagasi on Datel väljunud jaekliendile suunatud ärist. Peamine klient on äri- ja avaliku sektori ettevõtted ja astused. Ettevõttes on kolm tootmisüksust: IT-infrastruktuuri lahenduste osakond, esitlustehnika- ja multimeedia lahenduste osakond ja tarkvaraarenduse osakond ning üks müügiüksus: välismüügi osakond. Viimane tegeleb ettevõtte toodete ja teenuste müügiga Eestist välja. AS Datel on omamoodi unikaalne Eestis selle poolest, et ettevõtte sees on kõigi oluliste IKT alamvaldkondade kompetents ning kus sünergia baasil on välja arendatud IKT-lahenduste täiustamise osutamise võimekus laias spektris. See on olnud oluline konkurentsieelis Eesti taolisel väikesemahulisel turul, kus lahenduste korduskasutus ja tiražeerimine on olnud piiratud.

AS Datel põhitegevus oli 2019. a infotehnoloogiliste, esitlustehniliste ja kommunikatsioonilahenduste pakkumine ettevõtete ja asutuste IKT infrastruktuuri loomiseks ning tarkvarasüsteemide väljaarendamine ja juurutamine. Ettevõtte tegutseb valdavalt Eesti turul, vähemal määral Iisraelis, Ameerika Ühendriikides, Soomes ja Itaalias. Meie tarkvaralahenduste ja –litsentside müügiga Ameerika Ühendriikides tegeleb tütarettevõtte Ovela LLC. AS Datel on tegutsev ettevõtte ja omab arvestatavat positsiooni Eesti info- ja kommunikatsioonitehnoloogia (IKT) sektoris. Juba alates 2005. a omab AS Datel tootmise, teeninduse ja müügi protsessidele ISO 9000:2015 sertifikaati. 2011. a sertifitseeriti ettevõtte protsessid, ühena esimestest Eesti IKT ettevõtetest, vastavaks NATO kvaliteedistandarditele AQAP. 2019. a sertifitseeriti ettevõtte kõik protsessid vastavaks infoturbestandardile ISO 27001:2013.

Ettevõtte majandustukemust mõjutasid mitmed avaliku sektori projektid, millest olulisemateks olid Keskkonnaministeeriumi, Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi, Sise- ja Kaitseministeeriumi haldusalasse tehtavad IT-arendused, samuti arendustööd EAS-le. Arendati riigi uut turismiportaali, laiendati koostööd SMITi ning Maanteeametiga ja jätkus arendustegevus internetipõhiste avalike teenuste valiku laiendamisel. Anti käiku Eesti veemudeli II järk ja turule pakuti tarkvara testimisteenust. Mahuka teadus-arendustegevuse tulemusena toodi kosmose valdkonnas rahvusvahelisele turule satelliidiandmetel baseeruv varase eelhoiatuse süsteemi „Sille“. 2019. aastal kasvas esitluslahenduste müük. Olulisel määral tehti töid Tallinna Tehnikaülikoolile ja jätkus haridusasutuste massiline varustamine kaasaegse esitlustehnikaga. Edukalt suudeti müüa serverilahendusi ja kommunikatsiooni ning videokonverentsiseadmeid. Koostöös Iisraeli ettevõttega Supercom Ltd õnnestus IT-infra vallas minna välisriikidele. Jätkus Apple äri lahenduste müük. AS Datel IT-lahenduste kõrge kvaliteedi kohta annab 2019. a tunnistust meie lahenduste sagedane äramärkimine ja eeskujuks toomine riigi tasandil.

Ettevõtte tegevust iseloomustab teatud hooajalisus või tsüklilisus. Tänu põhilise osa klientide majandusaasta kokkulangevusele kalendriaastaga on projektide ja tööde lõpetamine nihkunud kalendriaasta lõppu ning sellega seoses nihkuvad sinna ka projektide lõppväljamaksed. See omakorda põhjustab teatud määral kassavoo hüppelisust. Aasta I kvartal on tüüpiliselt tagasihoidlik, II kvartal keskpärane, III kvartal tänu puhkuste perioodile samuti tagasihoidlik ning viimane kvartal tugev. Mingil määral mõjutab majandustegevust üldine äriaktiivsuse langus suvisel puhkuseperioodil. Ettevõtte investimisstrateegias eelistatakse enam investeringuid ekspordikõlblike toodete ja teenuste arendusse. Majandustulemusi mõjutas Eesti avaliku sektori IKT-valdkonna teenuste tarbimise struktuurne muutus, kus siirduti lahenduste hankimiselt tööjõuressursi sisseostule ja konkureerimisele ärisektoriga (nn riigikapitalism). See mõjutas tarkvaraarenduse kasumlikkust, samuti avaldas mõju avaliku sektori suund IKT infrastruktuuri hangete konsolideerimisele. Finantsstrateegias, finantseerimisstruktuuris ja riskide maandamise poliitikas arvestati majanduse keskpärase kasvuga ning tegutseti konservatiivselt. 2019. a reserve ei kasutatud. Majandustulemusi mõjutasid enim ettevõtte investeringud toote- ja ekspordi arendusse ning töökeskkonda, samuti sisemajanduse olukord. Perspektiiv IKT sektoris koduturul on rahuldav. Käesoleva perioodi Euroopa tõukefondide rahaliste vahendite rakendamine on olnud rütmiline. Euroopa tagasihoidlik majanduskasv tingis erasektori suuremat konservatiivsust.

AS Datel jätkas 2019. a töökeskkonna parendamist. Uuendati tarkvara, bürootehnikat ning arvutiparki.

Säilinud ettevõtte olulised konkurentsieelised – inimressurss, teovõime ja vajalikud kaubavarud. Korrastati ettevõtte ärifookusi. IT infrastruktuuri valdkonnas kasvas teenuste osakaal ja kõrgema sisenemislävega lahenduste müük. 2019. aasta IKT lahenduste ekspordialane tegevus keskendus geo-info- ja kosmoseandmete põhiste lahenduste müügile. Ameerika Ühendriikide avalikku sektorisse on müük olnud ettearvamatu seoses istuva presidendi administratsiooni raskesti prognoositava poliitikaga. See omakorda raskendas tunduvalt nii projektide ja tellimuste käivitamist kui nende läbiviimist. Selline olukord USA avalikus sektoris laiemalt avaldas oma mõju eksporditulemustele ja ettevõtte hakkas pöörama rohkem tähelepanu maailma teistele piirkondadele. Datel omab müügiesindajaid, partnereid või agente Põhjamaades, Ühendkuningriikides, Prantsusmaal, Hispaanias, Indias, Jaapanis jne.

Teadus-arendustegevusele kulutati ettevõttes 2019.a kokku hinnanguliselt 410 tuh €, kusjuures 2018.a oli see summa üle 300 tuh €. Toetasime teadus-arendustegevust ülikoolides, AS Datel oli TTÜ tudengisateliidi projekti suursponsor. Jätkusid koostööprojektid Euroopa Kosmoseagentuuriga. AS Datel on Infotehnoloogia- ja Telekommunikatsiooni Liidu ning Kaitsetööstuse Liidu liige.

2019. aastal täiustati ettevõtte juhtimist, kus tarkvaraarenduses seoses kasvuga tuli korrastada keskastme juhtimist, ettevõttes tugevdati personali- ja müügijuhtimist. Kasvas töötajate arv ja paranes kvalifikatsioon. Ettevõttes on toimiv karjäärimudel.

Vastavalt ettevõtte kasvustrateegiale kavandati 2020. aastal suurendada AS Datel müüki koduturul ning kasvatada turuosa eksportturgudel. Aasta alguseks oli võidetiud hulgaliselt riigihankeid ja saadud tellimusi, mille tõttu prognoosisime müügitulu märgatavat kasvu 2019. aastal võrreldes. Tänu Corona-pandeemiale on ettevõtte kasvuprognose mõnevõrra kärbitud ja kavandame 2020.a majandustulemusi sarnastena 2019.aastale. Kuigi majanduse pidurdumine ja reisipiirangud k.a. märtsis mõjutas käivet märgatavalt, on käesolevaks hetkeks müügiimahud pea-aegu taastunud ja k.a. juuni peaks tulema eelarvekohane. Majanduskeskkonnaga kohanemiseks rakendati mitmesuguseid jõulisi kokkuvõimeetmeid: kulude kokkuvõid, tugiteenuste lepingute ümbersõlmimine, ressursivajaduste ümberhindamine jne.

2020. aastal jätkub ettevõtte juhtimissüsteemi täiustamine, eelkõige ekspordi ja müügi võimekuse osas. Endiselt käib tootearendustegevus ja selleks on kavandatud 2020.a aastaks investeringuid. Jätkub varase eelhoiatuse süsteemi „Sille“ müük ja edasiarendus. Samuti jätkub koostöö ülikoolide ja Euroopa Kosmoseagentuuriga. Laiendatakse ettevõtete vahelist koostööd ja allhangete mahtu. Korrastatakse ärivaldkondi ja tegutsemisfookusi, rakendatakse meetmeid kulude kokkuvõiuks ning tootmise efektiivsuse tõstmiseks.

Seoses kasvustrateegiaga suureneb 2020.a mõningal määral ettevõtte töötajate arv. Eesti IKT siseturg on 2020.a kergelt kasvav seoses aastate 2014-2020 tõukefondide vahendite rakendamisega ja avaliku sektori investeringute mõningase suurenemisega IKT arendusprojektidesse majanduse elavdamise meetmete raames. Endiselt on tõsiseks probleemiks IKT sektori just kvalifitseeritud ja kogemustega tööjõu puudus ja sellest tulenev jätkuv surve palkadele. See omakorda toob endaga kaasa turustuskulude kasvu ja vajaduse tõsta tootmise efektiivsust.

Ettevõtte tootmistegevus ei mõjuta oluliselt keskkonda ega sotsiaalsfääri. Hanked ja tarned väljapoole Eestit toimusid peamiselt eurodes, mistõttu valuutariskid on väikesed.

Peamised finantssuhtarvud ettevõtte kohta:

	2019	2018
Müügitulu (€)	10 006 376	11 715 901
Tulu kasv	-14,6%	28,8%
Brutokasumi määr	59,9%	50,8%
Puhaskasum (€)	138 991	201 828
Kasumi kasv	-32,1%	146%
Puhasrentaabilus	1,4%	1,7%
Lühiajaliste kohustuste katekordaja	1,10	1,14
ROA	3,0%	4,4%
ROE	9,5%	14,1%

Finantssuhtarvude arvutamiseks on kasutatud alljärgnevaid valemeid:

- Tulu kasv (%) = (müügitulu 2019 - müügitulu 2018) / müügitulu 2018 x 100
- Brutokasumi määr (%) = brutokasum / müügitulu x 100
- Puhaskasumi kasv (%) = (puhaskasum 2019 - puhaskasum 2018) / puhaskasum 2018 x 100
- Puhasrentaabilus (%) = puhaskasum / müügitulu x 100
- Lühiajaliste kohustuste katekordaja = käibevara / lühiajalised kohustused
- ROA (%) = puhaskasum / varad kokku x 100
- ROE (%) = puhaskasum / omakapital kokku x 100

Raamatupidamise aastaaruanne

Bilanss

(eurodes)

	31.12.2019	31.12.2018	Lisa nr
Varad			
Käibevarad			
Raha	47 759	300 926	2
Nõuded ja ettemaksud	2 523 986	2 652 349	3
Varud	903 141	653 645	5
Kokku käibevarad	3 474 886	3 606 920	
Põhivarad			
Investeeringud tütar- ja sidusettevõtjatesse	85 980	81 124	7
Finantsinvesteeringud	249 693	219 693	10
Nõuded ja ettemaksud	52 516	52 516	3
Materiaalsed põhivarad	584 477	635 861	12
Immateriaalsed põhivarad	175 585	0	13
Kokku põhivarad	1 148 251	989 194	
Kokku varad	4 623 137	4 596 114	
Kohustised ja omakapital			
Kohustised			
Lühiajalised kohustised			
Laenukohustised	431 234	200 000	15
Võlad ja ettemaksud	2 727 284	2 966 486	16
Kokku lühiajalised kohustised	3 158 518	3 166 486	
Kokku kohustised	3 158 518	3 166 486	
Omakapital			
Aktsiakapital nimiväärtuses	70 434	70 434	19
Ülekurss	7 868	7 868	
Kohustuslik reservkapital	7 145	7 145	
Eelmiste perioodide jaotamata kasum (kahjum)	1 254 741	1 142 353	
Aruandeaasta kasum (kahjum)	124 431	201 828	
Kokku omakapital	1 464 619	1 429 628	
Kokku kohustised ja omakapital	4 623 137	4 596 114	

Kasumiaruanne

(eurodes)

	2019	2018	Lisa nr
Müügitulu	10 006 376	11 715 901	20
Müüdnud toodangu (kaupade, teenuste) kulu	-4 013 630	-5 764 695	
Brutokasum (-kahjum)	5 992 746	5 951 206	
Turustuskulud	-4 603 071	-4 689 501	22
Üldhalduskulud	-1 246 830	-997 838	23
Muud äritulud	32 803	6 181	21
Muud ärikulud	-11 037	-39 985	25
Äriksaum (kahjum)	164 611	230 063	
Kasum (kahjum) sidusettevõtjatelt	4 856	8 959	26
Intressitulud	154	152	
Intressikulud	-30 630	-25 823	
Muud finantstulud ja -kulud	0	-11 523	27
Kasum (kahjum) enne tulumaksustamist	138 991	201 828	
Tulumaks	-14 560	0	28
Aruandeaasta kasum (kahjum)	124 431	201 828	

Rahavoogude aruanne

(eurodes)

	2019	2018	Lisa nr
Rahavood äritegevusest			
Ärikasum (kahjum)	164 611	230 063	
Korrigeerimised			
Põhivarade kulum ja väärtuse langus	375 500	352 993	
Kasum (kahjum) põhivarade müügist	-18 569	61	
Kokku korrigeerimised	356 931	353 054	
Äritegevusega seotud nõuete ja ettemaksete muutus	127 045	-1 134 621	
Varude muutus	-575 595	-324 206	
Äritegevusega seotud kohustiste ja ettemaksete muutus	-338 070	1 137 189	
Laekunud intressid	36	0	
Makstud intressid	-30 630	-25 659	
Makstud ettevõtte tulumaks	-982	-2 500	
Kokku rahavood äritegevusest	-296 654	233 320	
Rahavood investeerimistegevusest			
Tasutud materiaalsete ja immateriaalsete põhivarade soetamisel	-186 785	-34 182	
Laekunud materiaalsete ja immateriaalsete põhivarade müügist	29 683	5 583	
Tasutud muude finantsinvesteeringute soetamisel	-30 000	-218 415	
Antud laenud	-20 000	-27 300	
Antud laenude tagasimaksud	23 505	21 691	
Laekunud intressid	0	43	
Kokku rahavood investeerimistegevusest	-183 597	-252 580	
Rahavood finantseerimistegevusest			
Saadud laenud	256 100	178 000	
Saadud laenude tagasimaksud	-189 100	-78 000	
Arvelduskrediidi saldo muutus	164 234	0	
Makstud dividendid	-4 150	-10 000	
Kokku rahavood finantseerimistegevusest	227 084	90 000	
Kokku rahavood	-253 167	70 740	
Raha ja raha ekvivalendid perioodi alguses	300 926	230 186	2
Raha ja raha ekvivalentide muutus	-253 167	70 740	
Raha ja raha ekvivalendid perioodi lõpus	47 759	300 926	2

Omakapitali muutuste aruanne

(eurodes)

					Kokku
	Aktsiakapital nimiväärtuses	Ülekurs	Kohustuslik reservkapital	Jaotamata kasum (kahjum)	
31.12.2017	70 434	7 868	7 145	1 142 353	1 227 800
Aruandeaasta kasum (kahjum)				201 828	201 828
31.12.2018	70 434	7 868	7 145	1 344 181	1 429 628
Aruandeaasta kasum (kahjum)				124 431	124 431
Väljakuulutatud dividendid				-89 440	-89 440
31.12.2019	70 434	7 868	7 145	1 379 172	1 464 619

Raamatupidamise aastaaruande lisad

Lisa 1 Arvestuspõhimõtted

Üldine informatsioon

AS Datel kuulub 2019. aasta näitajate põhjal keskmise suurusega ettevõtete kategooriasse.

AS Datel 2019. aasta raamatupidamise aastaaruanne on koostatud kooskõlas Eesti finantsaruandluse standardiga, mis tugineb rahvusvaheliselt tunnustatud arvestuse ja aruandluse põhimõtetele. Eesti finantsaruandluse standardi põhinõuded on kehtestatud Eesti Vabariigi raamatupidamise seadusega ning seda täiendavad Raamatupidamise Toimkonna poolt välja antud juhendid.

Raamatupidamise aastaaruanne on koostatud eurodes.

Konsolideeritud aastaaruannet ei tehta, sest konsolideeritavate üksuste bilansimahud kokku ei ületa 5% konsolideeriva üksuse bilansimahust ja müügitulu ei ületa 5% konsolideeriva üksuse müügitulust.

Raha

Raha ja raha lähenditena kajastatakse bilansis ja rahavoogude aruandes kassas olevat sularaha ja arvelduskontode jääke.

Välisvaluutas toimunud tehingud ning välisvaluutas fikseeritud finantsvarad ja -kohustised

Ettevõtte arvestusvaluuta on euro. Kõiki teisi valuutasid loetakse välisvaluutadeks. Välisvaluutas fikseeritud tehingute kajastamisel on aluseks võetud tehingu toimumise päeval ametlikult kehtinud Euroopa Keskpanga valuutakursid. Kõik välisvaluutas fikseeritud varad ja kohustused hinnatakse bilansipäeval ümber eurodesse ametlikult kehtivate Euroopa Keskpanga valuutakursside alusel. Välisvaluutatehingutest saadavad kasumid ja kahjumid kajastatakse kasumiaruandes perioodi tulu ja kuluna

Finantsinvesteeringud

Pikaajalised finantsinvesteeringud

Sidus- ja tütarettevõtete aktsiad ning osad ja muud pikemaks perioodiks kui üks aasta soetatud väärtpaberid on bilansis kajastatud pikaajaliste finantsinvesteeringutena.

Tütarettevõtteks loetakse ettevõtet, mille üle emaettevõttel on kontroll. Tütarettevõtet loetakse kontrolli all olevaks, kui emaettevõtte omanduses on otse või tütarettevõtete kaudu rohkem kui 50% tütarettevõtte hääleõiguslikest aktsiastest või osakapitalist, kui emaettevõtte kontrollib tütarettevõtte finants- ja tegevuspoliitikat lepingu või kokkuleppe alusel, või kui emaettevõttel on õigus nimetada või tagasi kutsuda enamuse tegevjuhtkonna ja kõrgema juhtorgani liikmetest.

Sidusettevõtteks loetakse ettevõtet, mille üle omatakse olulist mõju. Olulist mõju eeldatakse juhul, kui investorettevõtte omanduses on otse või tütarettevõtete kaudu rohkem kui 20% sidusettevõtte hääleõigusega aktsiastest või osakapitalist.

Muud pikaajalised finantsinvesteeringud, v.a. lunastustähtajani hoitavad finantsinstrumendid, on bilansis kajastatud õiglase väärtuse meetodil. Väärtuse muutusest tulenevad kasumid ja kahjumid kajastatakse aruandeperioodi kasumiaruandes.

Muud pikaajalised finantsinvesteeringud, mida ettevõtte kavatseb hoida lunastustähtajani, kajastatakse bilansis korrigeeritud soetusmaksumuse meetodil.

Tütar- ja sidusettevõtjate aktsiad või osad

Bilansis on investeeringud tütar- ja sidusettevõtjatesse kajastatud soetusmaksumuse meetodil. See tähendab, et investeering kajastatakse algselt tema soetusmaksumuses, milleks on omandamisel makstava tasu õiglase väärtus ning hiljem korrigeeritakse seda vajadusel investeeringu väärtuse langusest tulenevate allahindlustega.

Soetusmaksumuse meetodi rakendamisel kajastatakse tütar- ja sidusettevõtte poolt makstavad dividendid emaettevõtte aruandes tuluna hetkel, kui emaettevõttel tekib õigus neile dividendidele. Vastavalt raamatupidamise seadusele ei ole väikestel konsolideerimisgruppidel kohustust esitada konsolideeritud aruannet. Väike konsolideerimisgrupp on defineeritud raamatupidamise seaduse § 3-s (punktid 15 ja 18),

konsolideerimise erandid on toodud raamatupidamise seaduses § 29-s. Vastavalt sellele on Datel AS vabastatud konsolideerimisgrupi majandusaasta aruande koostamisest, sest konsolideeriv üksus, kelle konsolideeritud näitajad, millest pole maha arvatud omavahelisi tehinguid, ei ole suuremad kui väikese konsolideerimisgrupi bilansimahu ja netokäibe näitajad, millele on lisatud 20%.

Sidusettevõtte on ettevõtte, mille üle AS Datel omab olulist mõju, kuid mida ta ei kontrolli. Üldjuhul eeldatakse olulise mõju olemasolu juhul, kui firma omab ettevõttes 20% kuni 50% hääleõiguslikest aktsiastest või osadest.

Investeeringud sidusettevõtjatesse kajastatakse bilansis kapitaliosaluse meetodil. Kapitaliosaluse meetodil tuleb emaettevõtja bilansis kajastada kõik sidusettevõtja omakapitali muutused – nii selliseid, mis kajastuvad kasumis (kahjumis), kui ka selliseid, mis kajastuvad muude omakapitali kirjete muutustes.

Omavahelistes tehingutes tekkinud realiseerimata kasumid elimineeritakse vastavalt firma osaluse suurusel. Realiseerimata kahjumid

elimineeritakse samuti, välja arvatud juhul, kui kahjumi põhjuseks on vara väärtuse langus. Sellisel juhul kahjumit ei elimineerita. Kui osalus kapitaliosaluse meetodil kajastatava sidusettevõtte kahjumis ületab sidusettevõtte bilansilist väärtust, vähendatakse investeringu bilansilist väärtust nullini. Edasisi kahjumeid kajastatakse bilansiväliselt. 2019 aasta majandusaasta aruannet ei konsolideerita, sest konsoliteeritavate üksuste bilansimahud ja müügitulud ei ületa 5% emaettevõtte bilansimahtu ja müügitulu.

Nõuded ja ettemaksud

Nõuded ostjate vastu, viitlaekumised ning muud lühi- ja pikaajalised nõuded kajastatakse soetusmaksumuses. Igal aruandekuupäeval hinnatakse, kas esineb tunnuseid nende finantsvarade väärtuse languse osas. Juhul, kui selliseid tunnuseid esineb, hinnatakse soetusmaksumuses kajastatavad finantsvarad alla nendest eeldatavasti tulevikus laekuvate maksete nüüdsväärtuseni. Väärtuse langusest tulenevad allahindlused kajastatakse kasumiaruandes kuluna.

Varud

Varude kuluks kandmisel kasutatakse FIFO meetodit. Varud kajastatakse bilansis nende soetusmaksumuses, mis koosneb varude ostuhinnast, ostuga kaasnevast tollimaksust, muudest mittetagastatavatest maksudest ja soetamisega otseselt seotud veokuludest.

Materiaalsed ja immateriaalsed põhivarad

Materiaalset põhivara kajastatakse bilansis soetusmaksumuses, millest on maha arvatud akumuleeritud kulum ja võimalikud väärtuse langusest tulenevad allahindlused. Amortisatsiooni arvestamisel kasutatakse lineaarset meetodit.

Materiaalseks põhivaraks loetakse varasid maksumusega alates 320 eurost kasuliku elueaga üle ühe aasta. Varad maksumusega alla 320 euro kantakse kuludesse.

Kuludesse kantud väheväärtusliku inventari üle peetakse arvestust bilansiväliselt.

Materiaalne põhivara võetakse arvele tema soetusmaksumuses, mis koosneb ostuhinnast ja otseselt soetamisega seotud kulutustest. Juhul, kui materiaalse põhivara objekt koosneb üksteisest eristatavatest komponentidest, millel on erinev kasulik eluiga, võetakse need komponendid raamatupidamise arvele eraldi varaobjektidena, määrates neile eraldi amortisatsiooninormid vastavalt kasulikule elueale. Arvelevõetud materiaalse põhivaraga seotud hilisemad väljaminekud (näiteks mõne varaobjekti teatud osade asendamine) lisatakse varade bilansilisele väärtusele siis, kui on tõenäoline, et AS Datel saab sellest tulevikus majanduslikku kasu ning nende soetusmaksumust on võimalik usaldusväärset mõõta. Asendatud osad kantakse bilansist välja. Kõik teised väljaminekud kajastatakse kuludena perioodil, millal vastavad kulutused tehti.

Materiaalse põhivara amortiseerimisel kasutatakse lineaarse amortisatsiooni meetodit. Amortisatsiooninorm määratakse igale põhivara objektile eraldi, sõltuvalt selle kasulikust elueast.

Materiaalse põhivara kajastamine lõpetatakse vara võõrandamisel või siis, kui ei eeldata selle vara kasutamisest või müügist enam majandusliku kasu saamist. Materiaalse põhivara kajastamise lõpetamisest tekkivad kasumid ja kahjumid kajastatakse kasumiaruandes ridadel "muud äritulud" või "muud ärikulud" sellel perioodil, millal kajastamine lõpetati.

Immateriaalsed varad võetakse arvele ainult juhul, kui objekti soetusmaksumus on usaldusväärset hinnatav.

Immateriaalne põhivara võetakse algselt arvele tema soetusmaksumuses, mis koosneb ostuhinnast ja otseselt soetamisega seotud kulutustest.

Edaspidi kajastatakse immateriaalset põhivara bilansis tema soetusmaksumuses, millest on maha arvatud akumuleeritud amortisatsioon. Immateriaalse põhivara amortiseerimisel kasutatakse lineaarset meetodit.

Igal aruandekuupäeval hinnatakse materiaalse ja immateriaalse põhivara puhul vara väärtuse võimalikule langusele viitavate asjaolude esinemist. Selliste asjaolude esinemise korral hinnatakse vara kaetavat väärtust ning võrreldakse seda bilansilise maksumusega. Vara kaetav väärtus on vara õiglane väärtus, millest on maha lahutatud müügikulutused või vara kasutusväärtus, vastavalt sellele, kumb on kõrgem. Varade allahindlusi kajastatakse aruandeperioodi kuluna. Kord alla hinnatud varade puhul hinnatakse igal järgmisel aruandekuupäeval, kas võib olla tõenäoline, et vara kaetav väärtus on vahepeal tõusnud üle bilansilise jääkmaksumuse. Sel juhul suurendatakse vara bilansilist jääkmaksumust kuni summani, mis oleks kujunenud arvestades vahepealsetel aastatel normaalset amortisatsiooni. Allahindluse tühistamisi kajastatakse aruandeperioodi kulu vähendamisena.

Põhivarade arvelevõtmise alampiir 320 eurot

Finantskohustised

Finantskohustised (võlad hankijatele, võetud laenud, viitvõlad) kajastatakse soetusmaksumuses.

Finantskohustustega kaasnev intressikulu kajastatakse tekkepõhiselt perioodikuluna kasumiaruande real "finantskulud".

Finantskohustuse kajastamine lõpetatakse siis, kui see on tasutud.

Sihtfinantseerimine

Sihtfinantseerimine 2019. majandusaasta aruandes arvestatakse tulusse või kulude vähendamisse selle laekumisel. Saadud toetused kantakse kasumiaruande kirjele "Muu äritulu". Tegevuskulude toetused kajastatakse kasumiaruandes kulude vähendamisena.

Tulud

Tulu kajastatakse saadud või saadaoleva tasu õiglasel väärtusel, võttes arvesse kõiki tehtud allahindlusi ja soodustusi. Tulu kaupade müügist kajastatakse siis, kui kõik olulised omandiga seotud riskid on läinud üle müüjalt ostjale, müügitulu on usaldusväärselt määratav ning tehingust saadava tasu laekumine on tõenäoline.

Tulu teenuse müügist kajastatakse teenuse osutamise järel.

Maksustamine

Dividendide väljamaksmisega kaasnevat ettevõtte tulumaksu kajastatakse kohustusena ja tulumaksukuluna kasumiaruandes samal perioodil kui dividendid välja kuulutatakse, sõltumata sellest, millise perioodi eest need on välja kuulutatud või millal need tegelikult välja makstakse.

Seotud osapooled

Seotud osapoolteks on tütarettevõtted, sidusettevõtted, tegevjuhtkond ja firma nõukogu liikmed.

Lisa 2 Raha

(eurodes)

	31.12.2019	31.12.2018
Sularaha kassas	11 039	3 104
Arvelduskontod	36 720	297 822
Kokku raha	47 759	300 926

Lisa 3 Nõuded ja ettemaksed (eurodes)

	31.12.2019	Jaotus järelejäänud tähtaja järgi		Lisa nr
		12 kuu jooksul	üle 5 aasta	
Nõuded ostjate vastu	2 028 366	2 028 366		
Ostjatelt laekumata arved	2 035 471	2 035 471		
Ebatõenäoliselt laekuvad nõuded	-7 105	-7 105		
Nõuded seotud osapoolte vastu	438 456	438 456		29
Muud nõuded	99 948	47 432	52 516	11
Laenu nõuded	85 929	33 413	52 516	
Intressinõuded	8 396	8 396		
Viitlaekumised	5 623	5 623		
Ettemaksed	9 732	9 732		
Tulevaste perioodide kulud	7 663	7 663		
Muud makstud ettemaksed	2 069	2 069		
Kokku nõuded ja ettemaksed	2 576 502	2 523 986	52 516	
	31.12.2018	Jaotus järelejäänud tähtaja järgi		Lisa nr
		12 kuu jooksul	üle 5 aasta	
Nõuded ostjate vastu	2 265 472	2 265 472		
Ostjatelt laekumata arved	2 276 292	2 276 292		
Ebatõenäoliselt laekuvad nõuded	-10 820	-10 820		
Nõuded seotud osapoolte vastu	325 858	325 858		29
Muud nõuded	104 029	51 513	52 516	11
Laenu nõuded	89 434	36 918	52 516	
Intressinõuded	8 278	8 278		
Viitlaekumised	6 317	6 317		
Ettemaksed	9 506	9 506		
Tulevaste perioodide kulud	9 506	9 506		
Kokku nõuded ja ettemaksed	2 704 865	2 652 349	52 516	

Nõuded seotud osapoolte vastu 31.12.2019:
Tütarettevõtete tasumata arved 304 786 eurot
Sidusettevõtete tasumata arved 32 208 eurot
Nõuded tegevjuhtkonna vastu 101 462 eurot

Nõuded seotud osapoolte vastu 31.12.2018:
 Tütarettevõtete tasumata arved 201 563 eurot
 Sidusettevõtete tasumata arved 32 491 eurot
 Nõuded tegevjuhtkonna vastu 91 804 eurot

Lisa 4 Nõuded ostjate vastu (eurodes)

	31.12.2019	31.12.2018
Ostjatelt laekumata arved	2 372 465	2 510 346
Ostjatelt laekumata arved	2 372 465	2 510 346
Ebatõenäoliselt laekuvad nõuded	-7 105	-10 820
Kokku nõuded ostjate vastu	2 365 360	2 499 526

Lisa 5 Varud (eurodes)

	31.12.2019	31.12.2018
Müügiks ostetud kaubad	903 141	653 645
Müügiks ostetud kaubad	903 141	653 645
Kokku varud	903 141	653 645

Lisa 6 Maksude ettemaksed ja maksuvõlad (eurodes)

	31.12.2019	31.12.2018
	Maksuvõlg	Maksuvõlg
Käibemaks	262 845	339 553
Üksikisiku tulumaks	89 282	83 488
Erisoodustuse tulumaks	7 233	5 966
Sotsiaalmaks	169 676	160 368
Kohustuslik kogumispension	8 090	7 891
Töötuskindlustusmaksed	10 806	10 567
Kokku maksude ettemaksed ja maksuvõlad	547 932	607 833

Lisa 7 Investeeringud tütar- ja sidusettevõtjatesse (eurodes)

	31.12.2019	31.12.2018	Lisa nr
Tütarettevõtjate aktsiad ja osad	7 030	7 030	8
Sidusettevõtjate aktsiad ja osad	78 950	74 094	9
Kokku investeeringud tütar- ja sidusettevõtjatesse	85 980	81 124	

Lisa 8 Tütarettevõtjate aktsiad ja osad (eurodes)

Tütarettevõtjate aktsiad ja osad, üldine informatsioon					
Tütarettevõtja registrikood	Tütarettevõtja nimetus	Asukohamaa	Põhitegevusala	Osaluse määr (%)	
				31.12.2018	31.12.2019
1104785	OÜ Datel Viru	Eesti	Arvutisüsteemide ja andmebaaside haldus	100	100
10893045	OÜ e-Hange	Eesti	Elektroonika-jatelekommunikatsiooniseadmete ning nende osade müük, tarkvara kirjastamine	100	100
46-1890488	Ovela LLC	Ameerika Samoa	Tarkvara müük	100	100

Tütarettevõtjate aktsiad ja osad, detailne informatsioon:			
Tütarettevõtja nimetus	31.12.2018	31.12.2019	
OÜ Datel Viru	4 474	4 474	
OÜ e-Hange	2 556	2 556	
Ovela LLC	0	0	
Kokku tütarettevõtjate aktsiad ja osad, eelmise perioodi lõpus	7 030	7 030	

Lisa 9 Sidusettevõtjate aktsiad ja osad (eurodes)

Sidusettevõtjate aktsiad ja osad, üldine informatsioon: 2019					
Sidusettevõtja registrikood	Sidusettevõtja nimetus	Asukohamaa	Põhitegevusala	Osaluse määr (%)	
				31.12.2018	31.12.2019
11246000	BS/2 Estonia OÜ	Eesti	Pangaseadmete müük ja hooldus	33	33
10788696	Balti Äriarhiiv OÜ	Eesti	Arhiiviteenused	50	50
12236860	E-Stonia OÜ	Eesti	IT lahenduste müük välismaal	33.33	33.33

Sidusettevõtjate aktsiad ja osad, detailne informatsioon				
Sidusettevõtja nimetus	31.12.2018	Kasum(kahjum) kapitaliosaluse meetodil	31.12.2019	
BS/2 Estonia OÜ	74 094	4 856	78 950	
Balti Äriarhiiv OÜ	0		0	
E-Stonia OÜ	0		0	
Kokku sidusettevõtjate aktsiad ja osad, eelmise perioodi lõpus	74 094	4 856	78 950	

Lisa 10 Pikaajalised finantsinvesteeringud (eurodes)

			Kokku
	Aktsiad ja osad	Muud	
31.12.2017	8 948		8 948
Soetamine		218 415	218 415
Muud	-7 669		-7 669
31.12.2018	1 279	218 415	219 694
Kajastatud õiglasest väärtusest	1 279	218 415	219 694

			Kokku
	Aktsiad ja osad	Muud	
31.12.2018	1 279	218 415	219 694
Soetamine		30 000	30 000
Muud		-1	-1
31.12.2019	1 279	248 414	249 693

Lisa 11 Muud nõuded (eurodes)

	31.12.2019	Jaotus järelejäänud tähtaja järgi		Intressimäär	Alusvaluuta	Lõpptähtaeg
		12 kuu jooksul	üle 5 aasta			
Laenuõuded	85 929	33 413	52 516		euro	
leping	52 516		52 516	0,2%	euro	2025
leping	9 000	9 000		0	euro	2020
eraisikud	9 713	9 713		0,2%	euro	2020
Inkassoabi OÜ	14 700	14 700		0	euro	2020
Intressinõuded	8 396	8 396			euro	2020
Viitlaekumised	5 623	5 623				
Kokku muud nõuded	99 948	47 432	52 516			

	31.12.2018	Jaotus järelejäänud tähtaja järgi		Intressimäär	Alusvaluuta	Lõpptähtaeg
		12 kuu jooksul	üle 5 aasta			
Laenuõuded	89 434	36 918	52 516	0,2%	euro	2025
Intressinõuded	8 278	8 278			euro	2019
Viitlaekumised	6 317	6 317				
Kokku muud nõuded	104 029	51 513	52 516			

Lisa 12 Materiaalsed põhivarad

(eurodes)

				Kokku
	Ehitised	Muud masinad ja seadmed	Muud materiaalsed põhivarad	
31.12.2017				
Soetusmaksumus	611 377	960 050	189 871	1 761 298
Akumuleeritud kulum	-407 570	-432 931	-179 513	-1 020 014
Jääkmaksumus	203 807	527 119	10 358	741 284
Ostud ja parendused		34 181		34 181
Amortisatsioonikulu	-27 180	-315 455	-10 358	-352 993
Müügid (jääkmaksumuses)		-5 406		-5 406
Ümberliigitamised		219 032		219 032
Ümberliigitamised varudega		219 032		219 032
Muud muutused		-237		-237
31.12.2018				
Soetusmaksumus	611 377	1 071 687	189 871	1 872 935
Akumuleeritud kulum	-434 750	-612 453	-189 871	-1 237 074
Jääkmaksumus	176 627	459 234	0	635 861
Ostud ja parendused		11 200		11 200
Muud ostud ja parendused		11 200		11 200
Amortisatsioonikulu	-27 179	-348 320		-375 499
Müügid (jääkmaksumuses)		-11 115		-11 115
Ümberliigitamised		324 030		324 030
Ümberliigitamised varudega		324 030		324 030
31.12.2019				
Soetusmaksumus	271 757	1 171 345	0	1 443 102
Akumuleeritud kulum	-122 309	-736 316	0	-858 625
Jääkmaksumus	149 448	435 029	0	584 477

Müüdud materiaalsed põhivarad müügihinna

	2019	2018
Masinad ja seadmed	29 683	5 583
Muud masinad ja seadmed	29 683	5 583
Kokku	29 683	5 583

Lisa 13 Immateriaalsed põhivarad

(eurodes)

	Kokku	
	Arenguväljaminekud	
Ostud ja parendused	175 585	175 585
31.12.2019		
Soetusmaksumus	175 585	175 585
Akumuleeritud kulum	0	0
Jääkmaksumus	175 585	175 585

Lisa 14 Kasutusrent

(eurodes)

Aruandekohustuslane kui rentnik

	2019	2018
Kasutusrendikulu	303 170	316 677

Lisa 15 Laenukohustised

(eurodes)

	31.12.2019	Jaotus järelejäänud tähtaja järgi			Intressimäär	Alusvaluuta	Lõpptähtaeg
		12 kuu jooksul	1 - 5 aasta jooksul	üle 5 aasta			
Lühiajalised laenud							
Eraisik	5 000	5 000			0	euro	31.03.2020
Eraisik	110 000	110 000			0	euro	30.06.2020
Eraisik	20 000	20 000			0	euro	31.12.2020
Eraisik	80 000	80 000			0	euro	31.12.2020
Eraisik	12 000	12 000			0	euro	30.06.2020
Luminor Bank arvelduskrediit	164 234	164 234			2,9	euro	29.05.2021
Bergli OÜ	20 000	20 000			0	euro	31.01.2020
Mitokonder OÜ	20 000	20 000			0	euro	31.01.2020
Lühiajalised laenud kokku	431 234	431 234					
Laenukohustised kokku	431 234	431 234					
	31.12.2018	Jaotus järelejäänud tähtaja järgi			Intressimäär	Alusvaluuta	Lõpptähtaeg
		12 kuu jooksul	1 - 5 aasta jooksul	üle 5 aasta			
Lühiajalised laenud							
Eraisik	180 000	180 000			0	euro	31.12.2019
Eraisik	20 000	20 000			0	euro	31.12.2019
Lühiajalised laenud kokku	200 000	200 000					
Laenukohustised kokku	200 000	200 000					

Luminor Bank AS arvelduskrediidi lepingu nõuetekohase täitmise tagamiseks on seatud järgmised tagatised Panka rahuldavatel tingimustel: esimese, teise ja kolmanda järjekoha kommertspandid vastavalt summades EEK 3.000.000,-, EEK 7.000.000,- ja EUR 320.000,- Laenusaaaja varale.

Lisa 16 Võlad ja ettemaksed

(eurodes)

	31.12.2019	12 kuu jooksul	Lisa nr
Võlad tarnijatele	1 534 227	1 534 227	
Võlad töövõtjatele	474 263	474 263	
Maksuvõlad	547 932	547 932	6
Muud võlad	170 862	170 862	
Dividendivõlad	170 862	170 862	
Kokku võlad ja ettemaksed	2 727 284	2 727 284	
	31.12.2018	12 kuu jooksul	Lisa nr
Võlad tarnijatele	1 845 483	1 845 483	
Võlad töövõtjatele	441 178	441 178	
Maksuvõlad	607 833	607 833	6
Muud võlad	71 992	71 992	
Dividendivõlad	71 992	71 992	
Kokku võlad ja ettemaksed	2 966 486	2 966 486	

Lisa 17 Tingimuslikud kohustised ja varad

(eurodes)

	31.12.2019	31.12.2018
Tingimuslikud kohustised		
Võimalikud dividendid	1 186 088	1 155 996
Tulumaksukohustis võimalikelt dividendidelt	193 084	188 185
Antud garantiid	270 000	270 000
Panga poolt garanteeritud summa	60 768	0
Kokku tingimuslikud kohustised	1 709 940	1 614 181

Garant garanteerib Mango Invest OÜ laenu, mis on võetud Luminor Bank AS tagastamiskohustusega kuni 30.11.2022. Juhatuse hinnangul garantii realiseerumine ei ole tõenäoline.

Panga garantii Hariduse Infotehnoloogia SA tähtajaga 01.01.2024 summas 60 768 eurot.

Lisa 18 Sihtfinantseerimine

(eurodes)

Varad soetusmaksumuses

	31.12.2018		Laekunud	Tagasi makstud	Kajastatud kasumiaruandes	Kajastatud varade soetusmaksumuses
	Nõuded	Kohustised				
Sihtfinantseerimine tegevuskuludeks						
EAS välismessitoetus Helsingis projekt EU53378	0	0	5 464	0	5 464	0
EAS ITK KLASTER projekt EU52962	0	0	2 364	0	2 364	0
Kokku sihtfinantseerimine tegevuskuludeks	0	0	7 828	0	7 828	0
Kokku sihtfinantseerimine	0	0	7 828	0	7 828	0

Lisa 19 Aktsiakapital

(eurodes)

	31.12.2019	31.12.2018
Aktsiakapital	70 434	70 434
Aktsiate arv (tk)	11 180	11 180
Aktsiate nimiväärtus	6.30	6.30

Lisa 20 Müügitulu

(eurodes)

	2019	2018
Müügitulu geograafiliste piirkondade lõikes		
Müük Euroopa Liidu riikidele		
Eesti	9 377 206	11 471 811
Soome	84 636	50 447
Läti	10 007	22
Saksamaa	1 673	510
Poola	0	60
Rootsi	0	120
Leedu	0	6 707
Itaalia	44 803	159 224
Müük Euroopa Liidu riikidele, kokku	9 518 325	11 688 901
Müük väljapoole Euroopa Liidu riike		
Ameerika Ühendriigid	105 000	27 000
Iisrael	383 051	0
Müük väljapoole Euroopa Liidu riike, kokku	488 051	27 000
Kokku müügitulu	10 006 376	11 715 901
Müügitulu tegevusalade lõikes		
Arvutite, arvuti välisseadmete ja tarkvara hulgimüük	3 568 046	4 640 315
Elektronika- ja telekommunikatsiooniseadmete ning nende osade müük	2 455 665	3 246 139
Programmeerimine	3 982 665	3 829 447
Kokku müügitulu	10 006 376	11 715 901

Lisa 21 Muud äritulud

(eurodes)

	2019	2018
Kasum materiaaalsete põhivarade müügist	19 144	177
Tulu sihtfinantseerimisest	5 464	0
Kasum valuutakursi muutustest	0	40
Trahvid, viivised ja hüvitised	1 000	0
Tagastatud kuludesse kantud summad	2 337	813
Kindlustushüvitused	3 824	5 097
Tulud mitteküibest	950	0
Muud	84	54
Kokku muud äritulud	32 803	6 181

Lisa 22 Turustuskulud

(eurodes)

	2019	2018
Üür ja rent	232 014	403 376
Energia	49 096	47 297
Kütus	49 096	47 297
Transpordikulud	60 147	55 654
Mitmesugused bürookulud	45 325	39 739
Lähetuskulud	52 863	71 295
Koolituskulud	29 804	47 628
Riiklikud ja kohalikud maksud	11 446	11 333
Kulu ebatöenäoliselt laekuvatest nõuetest	236	5 686
Tööjõukulud	3 369 681	3 206 085
Amortisatsioonikulu	319 584	275 056
Allhanke kulud	204 145	307 612
Reklaamikulu	36 044	14 159
Kindlustuskulu	14 069	11 463
Mitmesugused teenused	103 134	84 520
Muud	75 483	108 598
Kokku turustuskulud	4 603 071	4 689 501

Lisa 23 Üldhalduskulud

(eurodes)

	2019	2018
Üür ja rent	455 121	364 513
Energia	8 671	9 253
Kütus	8 671	9 253
Transpordikulud	4 703	4 677
Mitmesugused bürookulud	31 948	32 163
Lähetuskulud	1 249	1 076
Koolituskulud	8 812	10 437
Riiklikud ja kohalikud maksud	3 158	5 148
Tööjõukulud	508 202	353 118
Amortisatsioonikulu	55 916	77 937
Muud	17 375	33 681
Reklaamikulu	26 597	11 543
Kindlustuskulud	6 306	3 739
Mitmesugused teenusekulud	118 772	90 553
Kokku üldhalduskulud	1 246 830	997 838

Lisa 24 Tööjõukulud

(eurodes)

	2019	2018
Palgakulu	2 894 319	2 659 783
Sotsiaalmaksud	983 564	899 420
Kokku tööjõukulud	3 877 883	3 559 203
Töötajate keskmine arv taandatuna täistööajale	90	91
Keskmine töötajate arv töötamise liikide kaupa:		
Juriidilise isiku juhtimis- või kontrollorgani liige	3	3

Lisa 25 Muud ärikulud

(eurodes)

	2019	2018
Kahjum valuutakursi muutustest	3 141	1 458
Trahvid, viivised ja hüvitised	6 811	24 114
Kahjun põhivara mahakandmisest	858	238
Pakkumiste tagatiste mahakandmine	0	13 500
Muud	227	675
Kokku muud ärikulud	11 037	39 985

Lisa 26 Kasum (kahjum) sidusettevõtjatelt

(eurodes)

	2019	2018
Finantstulud ja -kulud sidusettevõtjate aktsiatelt ja osadelt	4 856	8 959
kahjum likvideerimisest	0	-7 669
Kasum kapitaliosaluse meetodil	4 856	16 628
Kokku kasum (kahjum) sidusettevõtjatelt	4 856	8 959

Lisa 27 Muud finantstulud ja -kulud

(eurodes)

	2019	2018
Lootusetu laenu mahakandmine	0	-11 523
Likvideeritud firma aktsiate mahakandmine	0	0
Kokku muud finantstulud ja -kulud	0	-11 523

Lisa 28 Tulumaks

(eurodes)

Tulumaksukulu komponendid	2019		2018	
	Maksustatav summa	Tulumaks	Maksustatav summa	Tulumaks
Väljakuulutatud dividendid	89 440	14 560	0	0
Eesti	89 440	14 560	0	0
Kokku	89 440	14 560	0	0

Lisa 29 Seotud osapooled

(eurodes)

Saldod seotud osapooltega rühmade lõikes

	31.12.2019		31.12.2018	
	Nõuded	Kohustised	Nõuded	Kohustised
Tütarettevõtjad	26 351	304 786	23 341	201 563
Sidusettevõtjad		32 208	0	32 491
Tegev- ja kõrgem juhtkond ning olulise osalusega eraisikust omanikud ning nende valitseva või olulise mõju all olevad ettevõtjad	101 462		91 804	

Kaupade ja teenuste ostud ja müügid

	2019		2018	
	Kaupade ja teenuste ostud	Kaupade ja teenuste müügid	Kaupade ja teenuste ostud	Kaupade ja teenuste müügid
Tütarettevõtjad	105 000	37 034	27 000	46 271
Sidusettevõtjad	876		2 564	

Tegev- ja kõrgemale juhtkonnale arvestatud tasud ja muud olulised soodustused	2019	2018
Arvestatud tasu	332 817	240 109

Juhatuse liikmega seotud Eesti Infotehnoloogia ja Telekommunikatsiooni Liidule on makstud liikmemaksu 4200 eurot, kongressi osalustasu 2900 eurot ja 197 eurot osutatud erinevate teenuste eest.

Eesti Infotehnoloogia ja Telekommunikatsiooni Liit on AS Datelile tasunud presentatsiooniteenuse eest 245 eurot.

Tütarettevõtjate tehinguteks on kaupade ostmine ja teenuste müük.

Sidusettevõtjate tehinguteks on kaupade ostmine.

Lisa 30 Sündmused pärast aruandekuupäeva

COVID-19 haigust põhjustava koroonaviiruse puhang ja selle lahendamiseks alates 12. märtsist 2020 kehtestatud eriolukord mõjutas ühel või teisel moel valdava osa Eesti ettevõtete tegevust ja majandusnäitajaid. See mõjutas puhangu käivitumisel ka ASi Datel klientide ostukäitumist ja tarnijate tegevust, mille tulemusena 2020.a märtsis langes ettevõtte käive võrreldes 2018. aastaga 41%, kuid järgnevatel kuudel käibe langus hakkas järk-järgult vähenema. Ärimahud taastusid 2020.a III kvartalis. Hetkel saame öelda, et Covid-19 pandeemia olulist mõju IKT sektori ja seega ka AS Datel äritegevusele pikemas perspektiivis ei oma. Mõju võib avalduda kaudselt läbi üldise majanduskeskkonna tõsise halvenemise kui see peaks aset leidma. Seetõttu võib väita, et COVID pandeemia mõju ettevõtte õiguspärasele tegevuse jätkamisele ega tegevuse jätkuvusele ei oma. Samuti ei mõjuta see varade õiglases väärtuse kajastamist.

Siiski peab tõdema, et COVID-19 levikust tingitud majanduskriisi tegelik mõju ei ole veel selgunud.

Aruande digitaalallkirjad

Aruande lõpetamise kuupäev on: 27.10.2020

Aktsiaselts Datel (registrikood: 10324057) 01.01.2019 - 31.12.2019 majandusaasta aruande andmete õigsust on elektrooniliselt kinnitanud:

Allkirjastaja nimi	Allkirjastaja roll	Allkirja andmise aeg
URMAS KÕLLI	Juhatuse liige	29.10.2020
VOLLE VINT	Juhatuse liige	29.10.2020
ÜLLAR PAUKLIN	Juhatuse liige	29.10.2020

SÕLTUMATU VANDEAUDIITORI ARUANNE

Aktsiaselts Datel aktsionäridele

Arvamus

Oleme auditeerinud Aktsiaselts Datel (ettevõtte) raamatupidamise aastaaruannet, mis sisaldab bilanssi seisuga 31.12.2019 ning kasumiaruannet, rahavoogude aruannet ja omakapitali muutuste aruannet eeltoodud kuupäeval lõppenud aasta kohta ja raamatupidamise aastaaruande lisasid, sealhulgas märkimisväärsete arvestuspõhimõtete kokkuvõtet.

Meie arvates kajastab kaasnev raamatupidamise aastaaruanne kõigis olulistes osades õiglaselt ettevõtte finantsseisundit seisuga 31.12.2019 ning sellel kuupäeval lõppenud aasta finantstulemust ja rahavoogusid kooskõlas Eesti finantsaruandluse standardiga.

Arvamuse alus

Viisime auditi läbi kooskõlas rahvusvaheliste auditeerimise standarditega (Eesti). Meie kohustusi vastavalt nendele standarditele kirjeldatakse täiendavalt meie aruande osas „Vandeauditori kohustused seoses raamatupidamise aastaaruande auditiga“. Me oleme ettevõtetest sõltumatud kooskõlas kutseliste arvestusekspertide eetikakoodeksiga (Eesti) (eetikakoodeks (EE)), ja oleme täitnud oma muud eetikaalased kohustused vastavalt eetikakoodeksi (EE) nõuetele. Me usume, et auditi tõendusmaterjal, mille oleme hankinud, on piisav ja asjakohane aluse andmiseks meie arvamusele.

Muu informatsioon

Juhtkond vastutab muu informatsiooni eest. Muu informatsioon hõlmab tegevusaruannet, kuid ei hõlma raamatupidamise aastaaruannet ega meie asjaomast vandeauditori aruannet.

Meie arvamus raamatupidamise aastaaruande kohta ei hõlma muud informatsiooni ja me ei tee selle kohta mingis vormis kindlustandvat järeldust.

Seoses meie raamatupidamise aastaaruande auditiga on meie kohustus lugeda muud informatsiooni ja kaaluda seda tehes, kas muu informatsioon oluliselt lahkneb raamatupidamise aastaaruandest või meie poolt auditi käigus saadud teadmistest või tundub muul viisil olevat oluliselt väärkajastatud.

Kui me teeme tehtud töö põhjal järelduse, et muu informatsioon on oluliselt väärkajastatud, oleme kohustatud sellest faktist aru andma. Meil ei ole sellega seoses millegi kohta aru anda.

Juhtkonna ja nende, kelle ülesandeks on valitsemine, kohustused seoses raamatupidamise aastaaruandega

Juhtkond vastutab raamatupidamise aastaaruande koostamise ja õiglase esitamise eest kooskõlas Eesti finantsaruandluse standardiga ja sellise sisekontrolli eest, nagu juhtkond peab vajalikuks, et võimaldada kas pettusest või veast tulenevate oluliste väärkajastamisteta raamatupidamise aastaaruande koostamist.

Raamatupidamise aastaaruande koostamisel on juhtkond kohustatud hindama ettevõtte suutlikkust jätkata jätkuvalt tegutsevana, esitama infot, kui see on asjakohane, tegevuse jätkuvusega seotud asjaolude kohta ja kasutama tegevuse jätkuvuse arvestuse alusprintsipi, välja arvatud juhul, kui juhtkond kavatseb kas ettevõtte likvideerida või tegevuse lõpetada või tal puudub sellele realistlik alternatiiv.

Need, kelle ülesandeks on valitsemine, vastutavad ettevõtte raamatupidamise aruandlusprotsessi üle järelevalve teostamise eest.

Vandeauditori kohustused seoses raamatupidamise aastaaruande auditiga

Meie eesmärk on saada põhjendatud kindlus selle kohta, kas raamatupidamise aastaaruanne tervikuna on kas pettusest või veast tulenevate oluliste väärkajastamisteta, ja anda välja vandeauditori aruanne, mis sisaldab meie arvamust. Põhjendatud kindlus on kõrgetasemeline kindlus, kuid see ei taga, et olulise väärkajastamise eksisteerimisel see kooskõlas rahvusvaheliste auditeerimise standarditega (Eesti) läbiviidud auditi käigus alati avastatakse. Väärkajastamised võivad tuleneda pettusest või veast ja neid peetakse oluliseks siis, kui võib põhjendatult eeldada, et need võivad üksikult või koos mõjutada majanduslikke otsuseid, mida kasutajad raamatupidamise aastaaruande alusel teevad.

Kasutame auditeerides vastavalt rahvusvaheliste auditeerimise standarditele (Eesti) kutsealast otsustust ja säilitame kutsealase skeptitsismi kogu auditi käigus. Me teeme ka järgmist:

- teeme kindlaks ja hindame raamatupidamise aastaaruande kas pettusest või veast tuleneva olulise väärkajastamise riskid, kavandame ja teostame auditiprotseduuri vastuseks nendele riskidele ning hangime piisava ja asjakohase auditi tõendusmaterjali, mis on aluseks meie arvamusele. Pettusest tuleneva olulise väärkajastamise mitteavastamise risk on suurem kui veast tuleneva väärkajastamise puhul, sest pettus võib tähendada salakokkulepet, võltsimist, info esitamata jätmist, väärresistite tegemist või sisekontrolli eiramist;
- omandame arusaamise auditi puhul asjassepuutuvast sisekontrollist, et kavandada nendes tingimustes asjakohaseid auditiprotseduure, kuid mitte arvamuse avaldamiseks ettevõtte sisekontrolli tulemuslikkuse kohta;
- hindame kasutatud arvestuspõhimõtete asjakohasust ning juhtkonna arvestushinnangute ja nendega seoses avalikustatud info põhjendatust;
- teeme järelduse juhtkonna poolt tegevuse jätkuvuse arvestuse alusprintsipi kasutamise asjakohasuse kohta ja saadud auditi tõendusmaterjali põhjal selle kohta, kas esineb olulist ebakindlust sündmuste või tingimuste suhtes, mis võivad tekitada märkimisväärset kahtlust ettevõtte suutlikkuses jätkata jätkuvalt tegutsevana. Kui me teeme järelduse, et eksisteerib oluline ebakindlus, oleme kohustatud juhtima vandeauditori aruandes tähelepanu raamatupidamise aastaaruandes selle kohta avalikustatud infole või kui avalikustatud info on ebapiisav, siis modifitseerima oma arvamust. Meie järeldused põhinevad vandeauditori aruande kuupäevani saadud auditi tõendusmaterjalil. Tulevased sündmused või tingimused võivad siiski kahjustada ettevõtte suutlikkust jätkata jätkuvalt tegutsevana;
- hindame raamatupidamise aastaaruande üldist esitusviisi, struktuuri ja sisu, sealhulgas avalikustatud informatsiooni, ning seda, kas raamatupidamise aastaaruanne esitab aluseks olevaid tehinguid ja sündmusi viisil, millega saavutatakse õiglane esitusviis.

Me vahetame nendega, kelle ülesandeks on valitsemine, infot muu hulgas auditi planeeritud ulatuse ja ajastuse ning märkimisväärsete auditi tähelepanekute kohta, sealhulgas mis tahes sisekontrolli märkimisväärsete puuduste kohta, mille oleme tuvastanud auditi käigus.

/digitaalselt allkirjastatud/

Anne Aigro

Vandeauditori number 50

Anne Aigro Audiitorühing OÜ

Auditoritegevõtja tegevusloa number 105

Tuisu tn 17-3, Tallinn, Harju maakond, 11314

30.10.2020

Audiitorite digitaalallkirjad

Aktsiaselts Datel (registrikood: 10324057) 01.01.2019 - 31.12.2019 majandusaasta aruandele lisatud audiitori aruande on digitaalselt allkirjastanud:

Allkirjastaja nimi	Allkirjastaja roll	Allkirja andmise aeg
ANNE AIGRO	Vandeaudiitor	30.10.2020

Kasumi jaotamise ettepanek

(eurodes)

	31.12.2019
Eelmiste perioodide jaotamata kasum (kahjum)	1 254 741
Aruandeaasta kasum (kahjum)	124 431
Kokku	1 379 172
Jaotamine	
Eelmiste perioodide jaotamata kasum (kahjum) peale jaotamist (katmist)	1 379 172
Kokku	1 379 172

Müügitulu jaotus tegevusalade lõikes

Tegevusala	EMTAK kood	Müügitulu (EUR)	Müügitulu %	Põhitegevusala
Arvutite, arvuti välisseadmete ja tarkvara hulгимүүк	46511	3568046	35.66%	Jah
Programmeerimine	62011	3982665	39.80%	Ei
Elektroonika- ja telekommunikatsiooniseadmete ning nende osade hulгимүүк	46521	2455665	24.54%	Ei

Sidevahendid

Liik	Sisu
Telefon	+372 6263000
Faks	+372 6263001
E-posti aadress	datel@datel.ee
Veebilehe aadress	www.datel.ee